

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Budapest, 1874. szept. 12-én.

A magyar kormány hivatalos lapjának f. évi 192-ik számában közzé tett rendelet által ő felvétele a király, vallás és közoktatásügyi minisztere előterjesztésére a nagy- és közép- evang. főgymnasiunak és tanító képezdét (fentartván az alapítók-nak alapítványaik feletti rendelkezési jogukat) Gömörmegye útján végleg feloszlatta.

Nagy horderejű intézkedés, — illő, hogy így idő múltán is megemlékezzünk pár szóval fölöle.

A lefolyt országgyűlési szak alatt egyszer csak föl szólal egy vármegye,*) azok közül egyik, a melyeknek jogköre az utolsó évek törvényei által szűkebb körre vonattak s figyelmezteti a kormányt, az országgyűlést s magát az egész országot, hogy ime itt s itt van néhány főtanoda, melyekben államellenes tanok lehetnek méregként az ifjuság lelkébe, hol a magyar gyűlölet lángja immár égig csapong!

Megkezdődtek aztán erre a hírlapi cikkek egész özönnel s a hosszadalmas vizsgálatok s im végre elközelgetett és következett az eredmény is s ama vad fanatismussal teljes tanintézetek egyike ma már nem létezik!

Lám, mégis csak jó valamire az a régi korból öröklött megyei intézmény, a melynek figyelme annyira képes kiterjedni, hogy arról a mindent centralisálni epekedőknek még képzetük sincsen.

És itt legyen szabad egy két szót koczkatatnom az annyit emlegetett s oly sokszor tévesen értelmezett önkormányzatról (autonomia.)

A szabadságnak egyik lényeges megfelelő alkatrésze a „Nihil de nobis sine nobis“ elv; a melyre azonban szintén áll, hogy tulzásban vinni sem szabad; mert vannak az idők folyamában képződött emberi intézmények legnagyobb-szerűjében, mondhatnám azok koronájában: az államban számos oly teendő, melyek az egységes vezérletet, központi végrehajtó hatalmat nélkülözhetlenné teszik, sőt épen magának az állam létezésének alapföltételeit képezik, azonban ezen tétel valósága annyira világos és elismert, hogy annak bizonyítására még a legszabadabb elvű köztársaságokat sem szükség fölemlitenem.

Vannak azonban viszont az állam által elrendelt célok között nagy számmal olyanok is, melyek hasonlíthatatlanul tökéletesebben valósíthatók meg az államban létező és lehető kisebb közegek, hatóságok, körök által — mintsem a központi főhatalom által, legyen bár ezerszer szembesebb és jobb akaró is, mint az a valóságban történni szokott.

Ha a magyar állam alkotmányának alapját nem az önkormányzat képezte volna, akkor már

csak úgy beszélne az iskolákban és könyvekben felőlünk, mint mi most a gothokról, longobardokról vagy más a történelem színpadjáról már régen letűnt szereplőkről.

És mégis vannak sokan, kiknek sehogy sem fér a fejébe ezen eszme, hanem vakon hódolnak a caesarismus, a bürokratizmus bálványainak.

Igaz, hogy mai napság az ugynevezett társadalmi működés és tevékenység végtelen sok terhet levett az állam vállairól, s ez első pillanatra kedvezni látszik a centralisatio hiveinek, kik állítják, hogy tehát a többi teendőt mind a központból lehet és kell intézni; ámde feledik azon urak, hogy ma az államban élő nemzetek szükségletei, kíváncsiak ezezszeresen fokozódtak az ujkori civilisatio behatása folytán s így bár örömmel üdvözljük az állam által elérendő fő-cél (közjóllét) megvalósítására segédkezet nyújtó társadalmi tevékenységet; azonban ez soha egészen nem pótolhatja az önkormányzat által elérhető és csakis ez által megvalósítható eredményeket és előnyöket.

Nem akarok egyes előforduló eseteket fölhozni, mert akkor számos hasábok igényeltetnének egyszerű soraim fölvetelére, csak érinteni akarom egy két elméleti előnyét az önkormányzatnak.

Első és mindennek fölött való a polgárok közérzetének ébrentartása, az önsegély és tevékenység kifejlesztése.

Nagyon emelő hatással bír az egyénre, ha tudja, hogy ő az államban nem fabáb, melyet tetszés szerint rángathatnak ide s tova, hanem önálló lény, ki érzi képességét és tevékenységét, melyet szűkebb körben bár, de mégis az egészre kihatólag érvényesíthet.

Én tiszta és önzetlen hazaszeretetet önkormányzatot nélkülöző polgároknál képzelni nem is tudok!

Aztán száz meg száz féle olyan elintézendő merül föl, melyet a központtól meglátni nem lehet, s ha lehet is, messziről jelentéktelennek s tán épen kelletlennek tűnik föl; holott a szűkebb körre nagy fontossága, nagy haszonnal bír s így az összeségre is jótékony hatása, mert hisz utóvégre nemde az a boldog állam hol a lehető legtöbb egyes jóllétben meglegedésben él?

Hát még, ha tekintjük a nagymérvű központositás természetes lassu működését; s aránytalan költséges voltát, melyet még akkor is terhebbnek tart a nép, ha különben bármily tiszta kezelés és eszélyes mód követtetik az összegek hova fordításában; mert a távol levő egyesek nem képesek az óriás mennyiségek mérvét s azok helyességét megbírálni, — míg ellenben az önkormányzatnál — még, ha költségesebb volna is, a mi nem áll — jobban belenyugszik mindenkinek, mert inkább megbirja érteni a szükségletek mérvét.

Azonban talán már is tulságosan visszaéltem szíves olvasóim türelmével, midőn a megnyirbált s most legalább reményben ismét kiszélesítendő önkormányzati, illetve megyei intézmény elméleti oldaláról egyet-mást fölhoztam; ámde olyan eszmék ezek, a melyekről jó minél gyakrabban elmélkedni; az idő, melyet ily eszmék fölvetésével és gondolatok tovább fűzésével töltünk el, elvesztettnek teljességgel nem mondható.

De térjünk vissza az elmélkedés köréből a mindennapi életbe.

Ismét a megye vagy legalább annak egyik közege tűnik föl előttem.

Vasmegyének egyik szolgabirája részint törvényben, részint kormány-rendeleten alapuló joga és hatalmánál fogva igen erélyes és hazafias buzgalommal teljes körrendeletet, — melynek tartalomdussága, iránya és világossága egyként feltűnő — bocsátott ki járása összes községeihez a népnevelés, népoktatás tárgyában; nagyon kíváncsi volna, hogy a mivel megye még miveltebb közigazgatási hivatalnokát minél számosabban követnék — főként hazánk erdélyi részeiben, hol bizony a statisztikai kimutatások, de még inkább a valóság igen sok és nagy hiányokról tanuskodnak e téren.

Ugyan, kérdelem, mire való kezeink közt a jog és a hatalom, ha azt nem igyekezünk bölcsen használni, ha nem tudunk azzal élni? hanem a helyett az átkos tétlenség és non curamus bűnében leledzünk, s még sokszor jól meg is fizettjük azt magunknak embertársaink által!

Szerény véleményem szerint a közszolgálatban álló egyéneknek annyira erkölcsi kötelességük élni minden jó és nemes, közhasznú és szükséges cél elérésére a reájuk ruházott tevékenységi téren hatalmukkal, hogy azt elmulasztván: csak polgártársaik méltó elfordulására érdemesek!

D.

Marosszék újabb felirata a megyerendezés tárgyában.

Nagyméltóságú gróf, Belügyminiszter úr!

Tisztelettel hivatkozva Nmlgodnak f. évi aug. hó 6-ról 32916. szám alatt — az új megyék kikerekítése iránt — lehatolt magas rendeletére, mielőtt annak tartalmához képest, adott körülményeinknél fogva szerény vélekedésünknek adhatnánk kifejezést, a Királyhágón inneni részeknek topographiai fekvését s közjogi viszonyait tekintve, kötelességünknek ismerjük kijelenteni előlegesen is, miszerint:

a) Erdélyben a megyék kikerekítése, hogy ha mindennekfelett csak a tényleges adóviszonyokra alapíthatnák, ez esetben az elválasztó nagy hegylánczatok mögött fekvő vidékek a különböző érdekek szempontjából soha is egy összehartható, egységes s a megyei önkormányzat kíváncsiának megfelelő törvényhatóságot nem képezendének, valamint, hogy egy ily beosztás a központi igazgatás elveinek sem feléllhetne meg soha.

*) Zolyom vm.

b) Erdélyt az ő — századokon át gyakorolt — különböző nemzetiségi kiváltságaival tekintve, melyek miatt a közös baza szeretetében s annak java közös előmozdításában különböző ajku lakói nem tömörülhettek; most, midőn látjuk, hogy még az unió-törvény daczára is majd mindenik reform-kérdésnél ugyanezen különböző nemzetiségek a mindnyájunkkal közös, legfőbb állami czéltől eltérő törekvéseknek adják újabb, meg újabb tanujeleit: határozottan ki kell mondanunk, miszerint a megyék kikerekítése kérdését, kiválólág Erdélyre nézve, a magyar államiség szempontjából, politikai napi kérdéseink legfontosabbikának ismerjük, és pedig elannyira, hogy csak ennek helyes megoldásától várjuk Erdély különböző nemzetiségeinek a közös hazarész javára czélzó egyesítését; rövidebben: a Magyarországi uniónak realizálását.

Epen ezért, mintán a székely nemzet több mint egy ezer év alatt szerzett sarkalatos, ősi kiváltságos jogait a hon egységének javáért fölajdulás nélkül nagyrészen föladata; méltányos, szükséges, sőt jogos is, hogy most a megyék kikerekítésével az itt levő különböző nemzetiségi törekvések figyelembe ne vétessenek, nehogy ellenesetben ez által a státusban külön, meg külön státusok alkotására újabban is tér és alkalom nyitassék.

Magára a magas leiratra térve, annak beérkezési idejét tekintve, ugyan az a legkedvezőbb esetben is csak augusztus hó vége felé vétethetett volna részünkről, tárgyalás alá, ily rövid idő alatt pedig egyfelől a szomszédos törvényhatóságokkal szükséges érintkezés, másfelől az egymástól külön álló hivataloktól elmaradhatlanul beszerzendő különböző statisztikai adatok hiányában, a legösszintébb s készségesebb törekvés mellett sem jöheténk vala azon kedvező helyzetbe, hogy ezen úgy az állami közigazgatásra, mint a megyei önkormányzatra nézt is egyaránt beható fontosságu kérdésben, egy a községek részletes adatáig kiterjeszkedő, tüzetesen okadatolt véleményes jelentést terjeszthessünk Nmlgd elé.

És így, tekintettel a magas leiratban kimondott azon elvekre, melyek értelmében az egyes törvényhatóságok további fennállása bizonyos körülményektől tétetik függővé, a mennyiben az e részbeni további országos intézkedés némileg a mostani megyék indokolt nyilatkozataira alapítandónak czéloztatnék;

saját létünk érdekében, habár általánosságokban is, következő alázatos vélekedésünknek bátorlódunk kifejezést adni:

1. A jelenlegi Marosszék 24 □ mld terjű helyen 128 községével 80,000 lélek számával is 156,002 forint adóképeségével az összes Királyhágón inneni megyék között csaknem egyedül képez egy tömör, kerek s részben csaknem elválaszthatatlan egészet.

2. A magas leirat tartalma szerint is, Marosszék a jelenben összes egyenes államadójának 20%-át veszi tényleg igénybe, közigazgatási czéljaira.

3. Maros-Vásárhely, ezen nevezetes hadászati központja a Királyhágón inneni résznek, virágzó ipara-, kereskedelmével, naponta fokozódó beépítkezésével és számos iskoláival természetes fekvésénél fogva; nemkülönbön forgalmi, ugyszintén üzletösszeköttetési és nevelésügyi

szempontokból, évszázadok óta kizárólag egyetlen központja Marosszék 128 községének, ezen községek egyetlen birtokosát sem véve ki, nemcsak, de ezen igen fontos központi helyhez csatolják elválaszthatatlan érdekei a Küküllő völgybe eső udvarhelyszéki és küküllővármegyei községek tekintélyes részét, Tordavármegye keleti részének számos és Kolozsmegyének néhány községét.

Ez utóbbi állításunk igazságát erősítendő, hivatkozunk kell azon munkálatokra, melyeket a jelenleg működő kir. járásbíróságok területköreinek megállapítása érdekében terjesztettünk fel, s a mely munkálatunk kíséretében valának a megnevezett községeknek számos aláírásokkal ellátott és kellőleg okadatolt kérelmeik az iránt, hogy ők a m.-vásárhelyi kir. törvényszék területkörébe átkebeleztesse, a minthogy tényleg mindezen községek legnagyobb része jelenleg ide is tartozik.

Általában annak, ki kételkedik abban, mintha M.-Vásárhely a fennebb elősoroltak szerinti elzárhatlan központja volna a megnevezett népes környékeknek, begyőzőbb indokul hivatkozunk M.-Vásárhelynek rendes (csütörtöki) heti vásáraitra, a midőn e piacon a megnevezett környékek majdnem mindenik községe lehető népes számban s árucikkjeinek nagy mennyiségével képviselve van. Maros-Vásárhely, mint központnak védelme tekintetéből, miután a hazai minden ajku hírlapok telvék a szőnyegen levő megyék kikerekítése alkalmából különböző nemzetiségi aspirációkkal, legalább önlétünk kérdésében legyen szabad nekünk is legalább annyit kimondani e helyen, hogy M.-Vásárhely, mint régi idő óta a Székelyföld fővárosa egy tiszta magyar város, s mint ilyent a magyar kormány és Magyarország hongyülésének támogatni, nézetünk szerint, hazafiui kötelesség.

(Folytatása következik.)

Jogi szemle.

A marasztalt fél kérhet-e bírói kiutalást?

E kérdés föltevésére következő eset nyújtott alkalmat:

Cs. i kereskedőczég Sz. A. ellen bizonyos számlakövetelés s járulékaik behozatala iránt egy perrendjén kelt jogérvényes ítélet alapján kielégítési végrehajtást vezet alperesnek közpénztárban levő fizetésére.

A végrehajtás még 1873 február havában elrendeltetvén, az csakhamar foganatosított s a marasztalási összeg levonatott a nélkül, hogy ezen időtől, mostanig felperes a bírói kiutalást kérelmezte volna.

Alperes ennek folytán, hogy a végrehajtástól meneküljön, kiutalási kéressel folyamodik az illető járásbíróshoz.

Ezen kérdésben kellő tisztasággal van kifejezve az esetnek mind történelmi, mind pedig kíváncsi része; fölszámítvák abban a tőke, kamat és perkoltség azon zárkérés mellett, hogy miután a foganosított végrehajtás a marasztalási összegnek az illető adópénztár által lett levonása által — rég jogerőre emelkedett s fölperes a bírói kiutalást mindez ideig nem kéri, az az alperes kíváncsiára eszközöltessék.

gyermeknél hajtott végre, ki nyakmirigyének erős és folytonos gyengedése miatt rendkívül elgyengült, a fellépő lázak pedig egész szervezetét a fokozott ótvágytalanság mellett valóságos vázzá sorvasztották, úgy, hogy itt nem volt más mód a gyermek életének fenntartására, mint a vérátömlesztés, mit a szülők maguk is nagyban sürgetvén, egy erre kiszemelt kóthónapos báránnyól végre is hajtattott. És daczára, hogy a beteg nyugtalansága miatt csak egy obony (uncia) báránnyól barátságatott át a szenvedő visszerbe, az eredmény kielégítő volt, mert pár nap mulva visszakapta ótvágyát, minek nyomós fontosságát szükségtelen bizonyítgatni; testereje szintén folyton és határozottan javult.

Különösen ki kell emelnem pedig azt, hogy az elősorolt visszahatási tünetek közül egyik sem jelentkezett más, mint a fölkarba terjedő melegség érzete.

Látjuk tehát ez esetről is, mi egyszerű jótékonyan hatott a vérátömlesztés a nélkül, hogy még csak kellemtien következményeket is hozott volna létre.

Óriási léptekkel haladó fővárosunkban újabban egymást érték a szép sikerű vérátömlesztési műtétek. Azonban már 1866-ban hajtott végre hasonló műtétet Kovács József egyetemi műtanár, a halhatatlan Balasának kitűnő utóda, kinek ajkairól magam is 3 szakadatlan évig hallgattam e nagy és isteni tudományt; s kinek kezéből élet, kenyér és áldás folyt s foly a szenvedő emberiségre.

S mi történik erre?

A kiutalási kérés f. évi aug. 26-ki kelettel azon értesítés mellett lett visszaútitva:

„hogy miután annak szövegéből nem vehető ki, hogy folyamodó tulajdonkép mit kíván, útasittatik egy világosabb kérés beadására.”

E végzés annyivalinkább sajátlagos színben tűnik fel, mert alperes saját látérzéke s fölfogási értelmének hitelt nem adva, annak tartalmát többekkel is közölte, fölhíva az illetőket a stilsztika megbírlására, mire míg ez eclatans végzésnek motivuma közbámulatot keltett, másfelől azon helyes föltevésre juttatott, hogy a köpeny alatt igen is az értetlenség rejlik, a mennyiben az illető bíró úr nem tudta elképzelni azt, hogy hát alperes minő jögon bojtortjándokid felperes jogaiba bele.

Utóbbi föltevés annyira szilárd lehet, mint a menyire szilárd legalább is azon érzékileg tapasztalható igazság, miként feanforgó kérés, úgy történelmi, mint kíváncsi részben tiszta, magyar és félre nem érthető szöveggel van ellátva.

A kérdés tehát egyedül az marad, ha vajjon — mint czimül is írtuk — a marasztalt fél kérhet-e bírói kiutalást?

A polg. törv. rendt. egyetlen §-a sem rendeli, de nem is tiltja azt, hogy végrehajtást szenvedett egy ellene eszközölt és jogérvényre jutott bírói föglalás után a kiutalást maga is ne kérelmezhesse; a 386. §. egyszerűen csak kiutalásról emlékezik, a nélkül, hogy annak a felek melyike általi kérelmezését kötelezőleg írná elő; tehát a törvény erről világosan nem rendelkezik.

Általános jogi elv s az axiomák kezdő-betűje, hogy: ha egy jogeset a törvény szavaiból el nem határozható, először a joganalógia, s ha ez sem vezetne czélhoz, a természetes jogelvek — veendőik irányadók.

Ebből kifolyólag, ha jogában áll végrehajtónak törvény útján valamely kötelesség teljesítésére szorítani ellenfelét, miért ne lehetne jogosult utóbbi ezen kötelezettséget a törvényes reászorítás beérkezte előtt is teljesíteni; ez elv föllálitása a gyakorlati életben legalább is veszélyes következményekre vezetne, mennyiben elzárná alperest attól, hogy védelmi jogát maga is szabadon és önként ne érvényesíthesse.

De vegyük fel a dolognak egy más nagyon is practikus oldalát.

Tegyük föl, hogy végrehajtató alperesnek egy közpénztárban levő követelésre vezetett és foganosított végrehajtás után a további lépéseket, vagyis kiutalást, csupa személyeskedés-, avagy boszantásból több ideig nem kérelmezi. Alperes pénzéből a levonások ez idő alatt is folynak, de ha nem folynak is, fizetése terhelve van, s azzal ő nem szabad, reá az nyugőzőleg hat; vajjon ő ily esetben nem jogosult-e felperes bevárása nélkül azt kérelmezni, hogy törvény által reá rótt kötelezettségétől mielőbb menekülhessen?

Alig hisszük, hogy az ezzel ellenkező nézet akár tételes, akár természetes törvényeink által indokolható lenne, mely a méltányosságtól is messzi esik el.

Üdv a nagy mesternek!

Bocsánatot kérve e kis kitérésért, mely azonban nem esik ki czikkünk köréből, folytatam a má' ugy is végéhez közeledő tárgyat.

Kolozsvárt létemkor szintén történt egy vérátömlesztési műtét az egyetemen, azonban ez nem egész, hanem rostonyafosztott vérral. A műtéthez szükséges vért egy sebész volt bátor adni, mely előbbinek végrehajtása után pár órával a beteg meghalt.

Festettük a vérátömlesztés által elért nagy eredményeket, de ez nem elég. Tárgyilagoknak kell lennünk, mely okból nem kerülhetjük el, hogy ne idézzünk néhány feltűnő gyógyszerü s érdekes esetet a többek közül, miket Hasse hajtott végre s melyeket szintén maga adott elé a német orvosok s természetvizsgálók egyik nagy gyűlésén.

Az egyes esetek érdekességén kívül azért is szívesen igtatjuk ide Hasse eseteit egy pár erősb vonásban ecsetelve, hogy a kedves olvasó némi tájékozást szerezzen az egyén- és betegségéről, a visszahatási tünetek lefolyásáról s a műtét sikeréről.

(Vége következik.)

TÁRCZA.

A vérátömlesztés.

H. J.-tól;

(Folytatás.)

Ezen elősorolt tünetek oka az ütérés s valamivel az ember vérénél magasabb hőmérsékű báránnyól által előidézett pozsgában rejlik, másfelől pedig az ingerben, melyet gyakorolt az aránylag szokatlan mennyiségű és minőségű vér a gerincezagyra.

Ne tessék azonban azt hinni, hogy valamely kórfolyamatnál az őt jellemző kórtünetek mindenike egyszerre észlelhető legyen, mert legtöbbször elmarad egyik, vagy másik tünet.

Hasonló viszony fordul elő a vérátömlesztésnél is, mert a fennebb elősorolt transfusionális tünetek mindeike nem ismétlődik minden végrehajtott műtétnél, mi a nagyobb mennyiségű vér által előidézett megfelelő fokú vérnyomásban találja magyarázatát, melyet az edény-, főleg pedig az idegrendszerre gyakorol.

Az említett viszony kitűnik azon esetben is, melyet legközelebb Budapesten Klempa Simon tr. egy 13 éves, nagy foku gürvélykórban (scrophulosis) szenvedő

Véleményünk tehát: hogy mintán törvény ez esetben nem rendelkezik, a méltányosságot véve alapul, alperes igenis jogosítva van hasonló körülmények közt, késedelmező ellenfelével szemben bírói kiutalásért folyamodni, s az eljáró bíró szándékosan nyújtott alkalmat alperesnek felelősségi költekezésére akkor, midőn fennforgó kérést elég röviden, elutasítólag látta el.

Maros mellől 1874. aug. hóban.

A Bethlenianum fehervár-n.-enyedi collegium neblantsdvirág.

(Folytatás.)

VI.

Elismerem azt, a mit az A. C. I. R. I. Tit. 3-dik articulusa a directiókban és ritusokban reformálni megenged, egyenlő tetszésekből, közértelemből a hallgatókkal és külső rendekkel; hanem ez csak azt teszi, a mint az 1673-beli, 1682-beli, 1823-beli, 1833-beli stb. a felügyeletet úgy a tanításban, valamint a mindennemű vagyonok és jövedelmek nyilvánartatásában két századot meghaladólag napvilágra jött szabályrendeletek, egyházi végzések tanusítják, hogy az egyházkerületi gyűlésnek s illetőleg igazgatótanácsnak, mint vallásfelekezetünk főigazgató és előjáró organumának, nemcsak szabadsága, de sőt köteletségében is áll mindazt gondosan fenntartani, a mit az országos törvények, vallásfelekezetünkhez tartozó mindennemű alsóbb és felsőbb iskolák és növendékeik szellemi és anyagi tökélesbülésére megadtak és elrendeltek; s ezzel kapcsolatilag, mivel vagyon nélkül semmi nemű intézet fenn nem állhat, szorosan felügyelni, hogy a törvényben alapított jognál fogva a tanintézetek és ekkleziák minden nemű javai nemzetiségi érdekünknek megfelelőleg, vallásunk hiyei szellemi előmenetelük előmozdítására és tökéletesítésére fordítottassanak, úgy a mint a fennebb idézett törvények és szabályok parancsolják s az adományozó végrendeleti levelek körülírják, mert a H. K. I. R. Tit. 21. 6. §. e szókban: „prout enim literas suas formabunt; ita et bonorum suorum successionem, atque devolutionem habebunt,“ A. C. III. R. Tit. 11. articulus 2.; az 1791-beli 54. 55. t. cikkek és a fennebb idézett minden országos törvények és egyházi rendeletek szerint az alapítvány, ajándékozási és végrendeleti levelek és intézkedések szoros magyarázatuk, törvényei minden tanintézetnek és ekkleziának és ezek tartalmával és rendeleteivel ellenkezőleg más tanintézetek, más ekkleziák érdekében fel nem használhatók; a mit tanusít azon körülmény is, a mit értekező K. S. úr hoz fel, melyszerint a maros-vásárhelyi, kolozsvári és szászvárosi főiskoláktól a fehervár-nagy-enyedi collegium előjárósága, a közelebbi évtizedben adott pénzsegítségét saját szükségéi fedezésére, visszavonta; s az 1850-ik éven innen Kolozsvárra vitt hittani osztályt és tanárokat, a fehervár-nagy-enyedi főiskola nemcsak visszakövetelte, hanem vissza is hozta, mint olyant, a mely eredetével összenőtt; és itt kell hogy hagyassék, mint olyan tantárgy, mely az alapító-fejedelem és különböző nemű dotációkkal ellátó és fenntartó végrendelkezők által, úgy 1610—29. évek közt, valamint 1662—1684. évek alatt az alapító orthodox fejedelmek és vallásfelekezetünk többsége a fehervár-nagy-enyedi collegium kiegészítő részül rendelt és alapított; a mit tanusít a fennebbiekben kívül Benkő József Transsilvaniája II-ik kötete 152-ik lapján kezdve 270-ik lapig jog- és történelmi igazságokon eléadott dolgozata is.

Egyéb állításai és hypotesisei czáfolásában nem farsztom többet magamat és az olvasó figyelmét; a hol tiszta törvény, még pedig többszörösen és háromszázados gyakorlat által szentesítetten biztosítja bárkinek tulajdoni és szabad rendelkezési használati jogát, ott szóhalmaz, különböző nemű államok, törvény szavaiból összerakott trázisok, a mint jogot nem adnak, épen úgy tulajdönt el nem rabolnak; és ha az erdélyi megyékből székelyföldre, meg városi magyar nemzetbeli polgártársaim, osztályokra való különbség nélkül, élet- és gondolatképesek; önkéntesen elfogadott, vagy reájuk tolt képviselőiket s a midőn ezek érdeke kívánja, tanácsloikat, legalább nemzetiségünket aláadó politikai és nevelésügyi közönyösségükből tevékenységre riaszszak, édes álmukból fölébresztik; biztos meggyőződése az, hogy mellőzve minden elősoroltam nemzetiségi és politikai okokat, csak a száraz felhozta törvények is vagyona felosztásától a fehervár-nagy-enyedi collegiumot megóvják és örök időre mostani helyen megtartani képesek a hittani osztályt; eszközölvén egyszersmind, hogy az egy századot meghaladólag Nagy-Enyeden virágzott juridiciai facultás nemcsak azonnal

visszarendeltetik, hanem minden szükséges melléktudományok a nagy-enyedi főiskola kiegészítő részeiül nemzetiségünk általános műveltsége megmentéséül oda csoportosíttatnak.

Debreczenben fenntartatott nemcsak a hittudományok tanítása, hanem szabályosan rendezett s úgy a mult dicső emlékeit, valamint a jelen rendezetlen jogi viszonyokat, a kor kívánalmainak megfelelően tanító és teljesen átadó jogtanárok által vezetett teljes juridica facultás létezik; pedig a debreczeni főiskola nem birt s talán ma sem bír még fekvőkben és ingókban azon nevezetes alapítványokkal, a melyekkel a nagy-enyedi.

A debreczeni főiskolának, hála a gondviselésnek, nincsen is azon nyomasztó helyzete és mindenfelől két száz évet meghaladólag létét kötségesé tenni kívánt szomszedsága, mint a nagy-enyedinek; Debreczennek nem kell fenntartani és megőrizni tizszerez áldozatokkal is, eltekintve a vallásos érdeket minden részben, nemcsak 1848—49-ben, hanem azelőtt is alig mult el 20—30 év a legnagyobb ellenszenvvel kiirtani igyekezett, már a megyei földön úgy is fogyásnak indult nemzetfeleinket; Nagy-Enyednek, az ottani főtanodának nemcsak minden érdekelt bajokkal és fájdalommal kell küzdeni, hanem hogy hivatásának és rendeltetésének eleget tegyen, kényszerített a gondos édes anya jóltevő gondoskodásával és szeretetteljes hivatató szavával egész Erdélyország-részünk területéről, s különösen a megyei és székelyföldről a szellemi műveltség és vagyon után szomjuhozókat nemcsak befogadni és atyai gondossággal ápolni, hanem tanárai és előjárói kötelesek missionariusi ihlettséggel a tanulás után szomjuhozókat és nemzet-, különösen pedig vallásfeleink fiatalágát a főtanoda, a nemzeti tekintély és befolyás öregbítésére oda édesgetni, hivatgatni s oda kapva kötelesek atyai szeretet és tanító ihlettséggel nemcsak tudós, hanem hasznos tanítók is lenni; a fiatal elmét és indulatot fejteni és idomítani, a tanár és tanító köteleossége; a ki robotszerűen az alig egy-két órai tanítói, vagy tanári kötelezettséget cursusa olvasásával, vagy betűszerinti fölkerdezzéssel úszza keresztül s úgy a felsőbb, valamint az alsóbb tudományokban növendékei ész- és lelki tehetségük kifejtéséhez nem alkalmazkodik, hanem az újkor azon ránk még nem alkalmazható, a szülőknél és hazának szomorú, a tanítóknak pedig kényelmet adó principiumot űzi, melyszerint a fiatal és gyerek is magamagát fejtsen ki és magától fejlődjék — nemcsak hazánk és nemzetiségünk ártalmára van, nemcsak okozója ma, hogy tanintézeteink, terjedtségükhez képest, majd-majd üresen állanak; hanem ellenkezésbe jönnek a nekik életmódot nyújtott alapító dicső fejedelem intentioival, a ki családja és testvérei vagyoni érdekük mellőzésével vallásfelekezetünk elősegítésére áldozá minden vagyonát, élete minden óráját és a ki végrendelete V. szakasza 6. osztályában azt rendelé:

„Azon tantárgyaknak, melyeket magyarázni és tanítani főállaltak, képét, vagy áttekintését hallgatóknak gyakran ismételjék és verjék fejükbe, hogy a világos tanulmány módszer a figyelmeztetést élesebbé és kedvesebbé tegye.“

Elfelejtik s tán nem is tudják az illetők a collegium alapítását és örök időkre létele biztosítását magában foglaló törvényt az A. C. R. Tit. 10. art. III. tartalmát, melyszerint már 1630-ban az ország képviselői törvényben kimondták, hogy: „hazánk lakosai szegények lévén, nem bírják idegen országai akadémiákba gyermekeiket elküldeni, ennél fogva a néhai Bethlen Gábor fejedelem által „Istenesen és tanácsosan gondolt, kezdett és plántált collegiumot tovább folytatják és tudós professor embereket hozatnak, a kik ne csak „tudós, hanem hasznosan tanító professorok is legyenek.“

(Folytatása köv.)

K ü l f ö l d.

— A prágai útazás foglalkoztatja még mindig a lapokat, s az egyes beszédek többé kevésbé hiteles, gyakran a források szerint különböző közlése, majd azok helyreigazítása s azokból következtetések levonása, találgatások hosszú láncolata képezi elmélkedésük sorát. Mi terünk és feladatunkhoz képest az alábbiakban a legújabb tudósításokat, néhol külföldi források után is, állítjuk röviden egybe.

Prága, szept. 12. A tegnapi manőver a déli hadosztálynak Mezerits ellen intézett s rosszul sikerült rohamával fejeztetett be. A lovasság és tüzérség dicsőretet nyert ő Felsége részéről. Ma rövid manőver és szemle tartatik, d. u. 3 órákor ő Felsége elúszik.

Prága, szept. 12. A király a tegnapi udvari ebéden így köszöntött fel: „Ma lesz névnapi ünnepélye drága

barátom: Sándor orosz császár ő felségének. Öröndek, hogy épen ma szerencsém van az orosz hadsereg tisztjeit, mint bajtársakat itt láthatni, és én felhívom önöket, uraim, hogy velem együtt „hoch“-ot kiáltanak az orosz császár egészségére!

Prága, szept. 12. A mai manőver fényesen sikerült. ő Felsége ma egész tábornoki-kar előtt igen dicsőreleg nyilatkozott a csapatok magatartása és képzettsége felől. A nép részéről való fogadtatásra nézve e szavakban fejezte ki elismerését: „Teljesen meg vagyok elégedve, minden a legszebb rendben volt.“ A prágai szegények javára ő Felsége 5000 forintot, a cseh nemzeti színház javára pedig újabban 3000 forintot adományozott innen elúztatása alkalmával.

Trieszt, szept. 12. Tegnap a városi színház ellen merénylet fedeztetett fel. A színház szétrobbantása gáz-explosio által céloztatott.

London, szept. 10. Új-Funlandban dühöngött nagy vihar által négy régebbi tenger alatti huzal megrongáltatott. Az összeköttetés New-Yorkkal teljesen meg van szakítva.

Legújabb távirat. Bukarest, szept. 12. Zichy József magyar kereskedelmi miniszter tegnap a romániai minisztereknél látogatást tett s azok viszont látogatását fogadta. A vasúti csatlakozás technikai kérdésében a romániai minisztériummal a megállapodás és kölcsönös egyetértés eléretett; Zichy ő exciája a romániai közlekedésügyérrel holnap a tömösi szoroshoz székelyekkel elmegy és azután Erdélyen keresztül hazatér.

Hirrovat.

A Farkas Béni és 21 társa ellen rablógyilkosság és több más nemű bűnényért lefolytatott bünyvizsgálat végtárgyalása, — mint már jeleztük — f. év és hó 21-re és következő napokra van kitűzve. A bűntények és azok letárgyalásának napjait soroljuk itten elé. Szept. 21-én lesz a Gagyai betörési tolvajság tárgyalása Ilyés Márton kárára. — 22-én az új-németi Szász Samun elkövetett rablógyilkosság tárgyalása; 23-án a megyesi Schmidt Elizán elkövetett rablógyilkosság tárgyalása; 24-én a besztércei Deuchend Elizán elkövetett rablógyilkosság tárgyalása; 25-ikén Szent ábrahámról lopott hámok Veress József kárára, Jakab Gergely kárára elkövetett két ló ellopása, — Beteg Ferencz szekere ellopásának tárgyalása; 26-án dézsaknai Bartha Jánoson elkövetett rablás tárgyalása; 28-án bukovinai Schmil Tarman kárára ló ellopás, — a parajdi házfolverés Vallics József kárára, — Egerbegyől két ló ellopása tárgyalása; 29-én kolozsvári Székérnyes Jánoson elkövetett rablógyilkosság tárgyalása; 30-án nyilvános erőszak elkövetése esendőr Müller Jánoson, — Tiszaújlak vidékéről két ló ellopása, — Kereszturon elkövetett betörési tolvajság tárgyalása Ördög Péter kárára; okt. 1-én Bozsi Lajos kárára 320 frt ellopása, — a Bojneczer Ignác kárára elkövetett szekér ellopása, — deményházi Orbán János kárára elkövetett ló lopás tárgyalása; okt. 2-án vári község határáról ellopott lovak; 3-án Berei Veress György kárára elkövetett szekér és lovak ellopása, — sz.-újvári Sarbej Antal lova ellopása tárgyalása; 4-én több ló lopás, — hamis okmány készítés és rágalmazás bünténye tárgyalása; 5-én több lopási büntény tárgyalása; 6-án több lopási büntény tárgyalása kolozsvári Pánczélesei Antal, Steinteld József Ttvisch János és n.-bányai Molesáni Mihály kárára; 7-én kolozsvári Blumenfeld József kárára elkövetett betörési tolvajság, sz.-újvári Hutter Frigyes és Engelbert Weinlich kárára elkövetett lopás és sikkasztás; 8-án kolozsvári Mulcher Heinrich kárára elkövetett sikkasztás, Száva Vaszi sérelmére elkövetett természet elleni fajtalanás tárgyalása; — a végtárgyalás a székház nagytermében tartatik meg s f. hó 21-én d. e. 9 órákor veendi kezdetét; jegyek, a hallgatóság részére Bocskor Mihály jegyzőnél naponta, reggel 8 tól 9 óráig kaphatók.

— Az „Egyenlőségi-kör“ mult vasárnap tartott rendkívüli közgyűlésében, mintegy 50 tag jelenlétében, szobor-bizottsági elnök: Lázár Ádámnak következő indítványát kétharmad többséggel elfogadta: „hogy tekintettel az 1870. júl. 24-én hozott közgyűlési határozatra, melyszerint a székely vértanúk emléksobora a végzetes „Postarét“-helyen fölállítandó, melynek ellenében azonban a később fölmerült aggályok már elenyészve lévén, újabb tárgyalásnak nincs helye; a szoborbizottság elnöki jelentés tudásul vétetvén, a szobor-bizottság útasittatik: a fennebb idézett határozatnak foganatosítására, illetőleg az emléksobornak a végzetes helyen mielőbb fölállítására és lelepleztetésére minden szükséges lépéseket megtenni.“ Az ev. ref. köztemető mellett csak egy feltűnő kisebbség szavazott és így a közkívánságnak teljesen elég tétetett.

— **Hajós János** miniszteri osztálytanácsos s a székelv-egylet fáradhatatlan elnöke, pár napig városunkban mulatott.

— **Központi fordítási irodát** nyitott Budapesten Győrök Leó; élénk hiányát éreztük addig is egy ily intézet nemlétének, s örvendünk, hogy más államok példájára mi is egy nyilvános fordító-intézettel birunk.

— **A halálozások száma** városunkban a közelebbi hóban összesen 66, ezek közül férfi: 40, nő: 26, uralkodó betegség a toroklob (diphtheritis) volt; öngyilkosság kettő fordult elő.

A „Magyarország és a Nagyvilág” című szépirodalmi heti közlöny ez idei második jutalomképét is megküldte előfizetőinek, a kép Munkácsi Mihálynak „Tépcsinalók” című nagyszerű műve. E műlap technikai kivitele méltán sorakozik az e nembeli legkitűnőbb művek közé; s becsületére válik a metsző művészek; a műlap kiadói valóban elismerést érdemelnek, midőn ily művészi, minden teremnek díszére váló műlappal kedveskednek az előfizetőnek.

— **Tizenegyzék székely atyánkfia** Alsó-Sóófalva községéből panaszt emelt lapunknál s nyilvánosságra hozatni kívánja, hogy ők a közelebbi országos vásár alkalmával városunkban, miután megszeméltvámoltattak, ezenfelül mindenikükön 30—30 kr. büntetéspénz vétetett fel, s ez összeg — mint ők írják — egy tekintélyes úri embőr által nagy hamarosan exequáltatott is, s levelüket azon érdekes passussal fejezik be, hogy: ha szerkesztő úr ez ügyben igazat nem szolgáltat, kikerüljük nemes városát s ott többé sem, egyszer, sem máskor nem szemetezünk. — E felszólalást mi az illetők és a méltányosság érdekében közzé is tesszük, s fölhevítjük a tisztelt vámolók urakat, hogy: ha a vámolás körül szabályokat alkotnak, azokat kellőleg hozzák nyilvánosságra is, mert így, ha szintén vétettek is atyánkfiak a fennálló szabályok ellen, azokkal ismeretesen nem lévén, a priori csak megintendők lettek volna; az ilyenmő executio ismét egy adat arra, hogy azoknak a vámolók uraknak sem ártana egy kis adag ellenőrizés.

— **XIX. közlemény** a székely leány-árvaház javára befolyt adakozásokról alapítók. Mikó Mihály főkirálybíró 60 frt, Zeyk József 100 frt, összesen 160 forint. Ajándékba. Bánffy Albertné 20 frt, Bánffy Miklós 10 frt, idősb. Haller Ferencz 15 frt, Kömives Elek 2 frt, Gábor János kömives mester 1 frt és minden héten 1/2 kupa söt. Összesen 48 forint. Molnár Dániel ev. ref. lelkész ivén újból gyűjtött. Kántor József 5 frt, Kántor Józsefné 5 frt, Abrudbányáról a Szent Mária bányatársulat részéről Kántor József gondnok 20 forintot. Összesen 30 forint. Gönczi János koronkai ref. lelkész ivén gabonát. Gönczi János ref. lelkész 1 veka, Gönczi Jánosné 1 veka, Thusa Györgyné 1/2 v. Kis Mihály 1/2 v. Felvidér Sándor 1 kupa. Király Sándor 1 k. Kis Károly 1/2 k. Balázs Károly 2 k. Király István 1 k. Debordos August 10 veka. Józsa Gábor 2 vekát. Balázs Elek 2 k. Balázs Sándor 1 k. Balázs Zsigmond 1 k. Keresztési József 3 k. Keresztési 8 k. ifj. Kis Ferencz 5 k. Erdős Ferencz 5 k. Balázs Mihály 2 k. Mester János 2 k. Erdős István 2 k. Székely Elek 2 k. Erdős Mihály 4 k. Erdős Imre 2 k. Erdős Márton 3 k. Erdős Dani 3 k. Székely Ferencz 3 k. Sárga György 5 k. Balázs Károly 4 k. Szóvárny Mihály 3 k. Mátyás Imre 1 kupát. Összesen 19 v. Kir. táblai joggyakorlat Gyárfás László ajándékából 15 frt, kéregetésből összegyűlt tőke 14,981 forint. Fogadják a nemes szívű gyűjtők és nagylelkű adakozók fáradalmaik és áldozataikért hálás köszönetünket, különösen a református lelkészek, kik folytonosan gyűjtenek pénzt és gabonát, ez által lehetővé teszik 10 árva-leány helyett több árvát befogadni, még ezen évben. Koronka, 1874. szept. 14-én. Gróf Toldalagi Victor né ideig. elnök.

— **Kerekes Sámuel**, miért, miért nem (talán azért, mert a „Sz. H.”-ban egy közvetlenül reá vonatkozó híreiske írását nekem tulajdonítja), — az okot bővebben nem fürkészem, — a „Magyar Polgár”-ban egy többek ellen irányzott, hosszú cikkében csekély személyemről is megemlékezik, nevezvén engem: a „Sz. H.” 10 forintos újdondásának. Én újdondász jelenleg nem vagyok, de ha volnék s ha épen 10 forintos újdondász volnék is, minden bizonynyal kötelességemnek tartanám arra törekedni, hogy azt a 10 forintos újdondászi helyet minél kifogástalanabbul betöltssem, s ne mondhasa senki azt, hogy a 10 forintot érdemtelenül rakom zsebre. Reményilem, hogy Kerekes úr e tekintetben — ha nem is reám vonatkozólag — osztja nézetemet. Hogy pedig Kerekes úr tréfás elnevezését tréfával viszonzozzam, nem fordulok sem Tatár Péterhez, sem Kocsányihoz, hanem Jókai Mór „Egy magyar nábob”-jának második kiadása első kötetét felütöm s annak 16-ik lapját tartom elébe, me-

lyen ez áll: „Mindig létezett ez a fajta a tollatlan két lábu állatoknak, melynek a költő név csizma volt, a melyben járt, mely csavargott urtól urhoz, írva és nyomtatva köszöntő, beköszöntő, üdvözlő és magasztaló, instellationalis, restaurationalis, gratuláló verseket uri maecenások névnapjaira, születés napjaira, főispáni beigtatásokra, lakadalmakra és keresztelekre, nem különben halálozásokra.” csuffá téve önmagában a költő szép nevét. Egy pár példány a régi jó időkől maig is fennmaradt, kik palotáról palotára henyességgel és hizelgéssel keresik kenyerüket. Elég keserű kenyér.” Értethet belőle a ki érteni tud. Mentovich Gyula.

— **Necrolog.** Szentmiklósy Luiza és férje: Kiss József városi főjegyző, maguk és gyermekeik: József, Miklós, Anna és Béla; Szentmiklósy Kálmán, kir. törvényszéki aljegyző, mint édes gyermekük; ugyszintén Szentmiklósy Károly hites ügyvéd, első nejétől született gyermekei, — és neje: Munkér Ágnes; végül: Szentmiklósy Béla kir. járásbíró, és neje: Schultze Vilma, valamint számos rokonok nevében kobeldult érzettel hozzák köztudomásra forrón szeretett édes anyjuk, a gyöngéd anyós, gondos és önfeláldozó nagyanya, a jó és balsorsban egyaránt osztalékos mostoha anyja: özv. Szentmiklósy Györgyné, született: György Anná-nak élete 68-dik. özvegysege 4-dik évében végelgyengülés következtében, folyó hó 10-én, estvéli 9 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogultat folyó hó 12-én délután közrészvétel mellett kísértük a rom. kath. sírkertjébe.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-dik évi szept. 14-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő:

I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. bíró által.

Zimmerman J. Valler J. e. szerződés teljesítése, Benger S. Benger J. s t. e. örökösödésjog, Rádu J. Muntján A. e. kártérítés, Bauer J. Hercza J. e. adósság, Marián J. Taparcsán Gy. hagyatéka e. adósság, Bárbu T. Szuszán s t. D. e. adósság, Magyarusan A. Gyindján M. e. adósság, Soica L. Muntján P. e. vételár, Dregán J. Radu D. A. e. szolgálatibér, Danhesch B. Csucsán N. s t. e. birtokháborítás, Bauer J. Gavrilie A. e. kölcsön, Sándor M. sz.-sebesi N. erdőszeti hivatal e. som. visz. h. iránti perök.

Décsi Farkas k. t. r. bíró által.

Özv. Sárosi Lászlóné s t. Zámblér László s t. ellen urb. kárp. kiutal., P. Vajna Elek Veress Ferenczné Cseh Zsuzanna s t. e. tulajdon igény, Takács Mari s t. dr. Grünbaum Hermán és Adler Ignác e. urb. kárp. kiutal., Zámbo Ferenczné Lészai Rószalia részére folyósított urb. kárp. kiutal., Bogdán István és János urb. kárp. kiutal., Csongvádi István urb. kárp. kiutal., László Sándor Fódor Bálint e. egy váltó megsemmisítése, Gr. Lázár Mór csődtömege gr. Lázár Mór né e. urb. kárp. kiutal., Bacsó Mózes Bencez Gergely e. szerződés érvénytelenítése, Kapeza Albert Czimbalmos Ferencz e. számadás, Holczér Ignác Deutsch József e. 3647 frt 11 kr., Máriaffy József Kovács Elekné és Mezei Gyula e. 332 frt 55 kr., Makray László s t. urb. kárp. kiutal., Benedikty Albertné gr. Kun Mária urb. kárp. kiutal., Appel Lászlóné Kozolyai Francziska urb. kárp. kiutal., Máyer János Fódor István hagyatéka e. 354 frt, Harthman Ferencz Miskoltzi Mihály e. Drocu Manu Véber József e. 70 frt, Gr. Mikó Kata hagyatéka Székely István örökössei, Vajna János a Baláni rézbánya társulat e. 5000 frt váltópere, ugyanaz ugyanaz ellen 6126 frt váltópere, Szatir Mancsu s fiai cség Juon Nisztor Boesóaga e. 500 frt, Glüch Rezső ifj. Léb Kálmán e. 3500 frt, A m.-sz.-királyi unitária egyházmegye Nagy Sigmund s t. e. 2625 frt, Kaufman András Erdt János s t. e. 362 frt váltópere, Veisz Miksa id. gr. Bethlen Gáborné hagyatéka e. 500 frt, Veinberger Pál Balog József s t. e. 70 frt, Tauffer Ferencz Boeskor Lajos e. 291 frt, Züllich Jánosné János Sándor s t. e. 756 frt, „Geese” ember szereteti intézet Zágoni János hagyatéka e. 150 frt, Zachriás Ignác Tóth Gáspár e. 29 frt 35 kr., Gyertyánfy Ede csődtömege Birnbaum és Kodella czég e. 260 frt, Benedikty Albert urb. kárp. kiutalási ügye iránti perök.

II. Tanács polgári ügyekben.

Petri Ádám k. t. r. bíró által.

Deák Rószalia Márkos János e. hozomány javak kiadása, Nagy Mózes Kovács József s t. e. egy szántóföld,

*) Hát a zászlószentelés?

Szedő.

Csiki József Nagy János s t. e. koresomajog, Sabón Constandiu Spau Petru e. som. vh., Reskovics Adám Veisz Simon e. haszonbér megszüntetése, Dávid Márton özv. Váradi Ferenczné s t. e. 59 frt szénaára, Löffler Mátyás Dávid János s t. e. 5 frt 36 kr., Bartalis József Tokos S. Sámuel e. kártérítés, Kádár János Fleischer Mihály kártérítés, Csontos Elek Popa Nicolai s t. e. kártérítés, Gárdali József Fülöp István e. 50 frt kölcsön, Jónás Adolf s t. Dinu Popescu s t. e. kártérítés iránti perök.

Istvánffy Pál k. t. r. bíró által.

Simon Péter s t. Dobrán Péter s t. e. som. vh., Péter István Boda Miklós e. kártérítés, Léta Mihály a Bölöni birtokosság e. bérlet megszüntetése, Buzesko Domokos s t. özv. Mike Mártonné e. 242 frt, Zsurzsuka Pántilimon Hersch Sigmund e. 9 frt, M.-Ludas község Graur János e. som. vh., Tamásy testvérek Hosszu László e. 12 frt 44 kr., özv. Belgyán Alexandru Belgyán Mihaila s t. e. som. vh., m. kir. kincstár Stetiú Gerő e. 18 frt 34 kr., Tamás Kata Székely István e. 18 frt, Zsorn Juon Mózsza Ferencz e. 10 frt iránti perök.

III. Tanács bűnügyekben.

Vajda Simon k. t. r. bíró által.

Taich Susánna becsületsértés, Demeter Márton becsületsértés, Marosán György tolvajság, Csakó Imre becsületsértés, Suciu Nicolai testisértés, Kovács János s t. tolvajság, Rácz György becsületsértés, Román Bokor s t. nehéz testisértés, Bodi János s t. nehéz testisértés, Nyámtz Petru orgyilkosság, Rusz Mária gyermek gyilkosság iránti bűnügyök.

Spech Adolf k. t. r. bíró által.

Szöts Miklós testisértés, Suciu György testisértés, Mustaciu Ilie becsületsértés, Sebesi Ádám lopás, Dolha Gavrilla becsületsértés, Lenaszi Gusztáv becsületsértés, Kula Károlyné becsületsértés, Gusbeth Anna becsületsértés, Opusz Mihály testisértés, Stoika Parascchia becsületsértés, Szirbu Nicolai s t. lopás, Paiku Vaszilie testisértés, Mihály Jóni súlyos testisértés, Vida János testisértés, Zsudele Lázár s t. tolvajság iránti bűnügyök.

Mégay Ferencz k. t. p. bíró által.

Buda Juon lui Mihály tolvajság, Jancsika Sándor s t. súlyos testisértés, Strageanu Juon súlyos testisértés, Nagy József emberölés, Oltyán Péter s t. tolvajság, Lázár Juon lui Gligor s t. tolvajság, Kain Dávid becsületbiztonság, Trank Mihály becsületbiztonság, Marosán Mitru testisértés, Juonak Pántilimon becsületsértés, Helelai Kosztandiu s t. testisértés iránti bűnügyök.

Dr. Dózsa Miklós k. t. p. bíró által.

Molnár Marci Sándor tolvajság, Czampa Gusztáv sikkasztás, Bauch György becsületsértés, Nagy József becsületbiztonság, Szörcey Mária testibiztonság, Ifj. Pap Ferencz becsületbiztonság, Benkő Sámuelné becsületbiztonság, Bakesi Dániel család, Blága Ferencz becsületsértés, Péter Lajos becs. bizt., Csörgő János testibizt., Kedves Domokos s t. testisértés iránti bűnügyök.

Gruz István k. t. p. bíró által.

Schell Tamás és Bortmes János e. súlyos testisértés, Bukur Petru súlyos testisértés, Stanilla Kulicza I. Georgie s t. e. lopás, Nagy Pál Mózes becsületsértés, Garáncsi János becsületsértés, Gires János és Béres György becsületsértés, Szilágyi Dániel testibiztonság, Lázár Lajos becsületsértés, Drassován Vaszilie tolvajság, Dávid Filip súlyos testisértés iránti bűnügyök.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Főmunkatárs:

DOBAI ALBERT.

HIRDETMÉNY.

(55) Árverési hirdetmény. (2—3)

A magyarói nemes birtokosság határozata következtében közhirrre tétetik, hogy folyó év **szeptember 17-én d. e. 10 órakor** alólírt ügyvédi irodájában az idei makk termés, a Jód pataka, Szalárd pataka és Borzia pataka erdőkben, szóbeli árverés útján haszonbérbe ki fog adatni.

Tartóznak árverezők bánatpénzül 50 forintot az árverés megkezdése előtt letenni.

Sz.-Régen, 1874. szept. 4-én.

Balogh Ferencz,

h. ügyvéd.